

ZÁSADY

CHEMICKÉHO ZABEZPEČENÍ

ARMÁDNÍ OBRANNÉ OPERACE

Chemickému zabezpečení útočných operací věnujeme na všech cvičeních dostatečnou pozornost; není tomu tak s chemickým zabezpečením obranných operací. Přitom chemické zabezpečení armádní obranné operace je v jistém smyslu složitější a obtížnější, protože nepřítel bude mít výraznou převahu v jaderných zbraních. Možnosti manévru v rámci operační sestavy armády v obraně budou prakticky po celou dobu obranné operace omezeny na vyhrazené pásmo obrany, které se může v průběhu operace pod tlakem nepřítele ještě prostorově zmenšovat. To umožňuje nepříteli na pasívních směrech a v operační hloubce vytvářet pozemními jadernými údery a chemickými napadeními rozsáhlé zamožené prostory, do kterých se mohou postupně dostat až $\frac{2}{3}$ všech sil a prostředků armády. Budou tedy vojska armády v obranné operaci nucena vést ve větším rozsahu a po delší dobu bojovou činnost v zamožených prostorech. V důsledku toho se zvýší kvantitativní požadavky na všechna opatření chemického zabezpečení. Složitost chemického zabezpečení bude do značné míry zvýšena tím, že vojska budou do obranné operace přecházet zpravidla v dotyku s nepřítelem, pod jeho bezprostředním tlakem, postupně, v krátkých

lhůtách a za podmínek, kdy vojska budou chemickou technikou a materiálem v důsledku ztrát utrpěných v předcházejících bojích nedostatečně zásobena a bojové možnosti jednotek a útvarů chemického vojska budou následkem ztrát podstatně sníženy.

To všechno klade na organizaci chemického zabezpečení mimořádné nároky.

Chemické vojsko, které se rozhodujícím způsobem podílí na ochraně vojsk a týlu armády před účinky radioaktivních a otravných látek, má v obranné operaci v rámci organizace OPZHN významnou roli. V obranné operaci, kdy nepřítel bude mít značnou převahu v prostředcích napadení ZHN, zejména v jaderných zbraních, význam OPZHN pro zachování bojeschopnosti vojsk armády a splnění úkolů obranné operace, ve srovnání s útočnou operací, nepochybně vzrůstá. Jedním z výchozích a určujících činitelů při organizaci OPZHN, tím i chemického zabezpečení, je konkrétní analýza možností nepřítele v použití ZHN co do cílů, rozsahu, objektů a způsobů napadení. Protože nepřítel nebude řešit napadení ZHN ve formě nějaké průběžné palebné podpory, ale zásadně hromadně, je nutné položit úsilí organizace OPZHN a tím i chemického zabezpečení

do těch období, kdy hromadná, popřípadě skupinová jaderná napadení nepřítele očekáváme.

Vojska armády mohou přecházet do obranné operace buď v dotyku, nebo mimo dotyk s nepřítelem. Vzhledem k tomu, že chemické zabezpečení v obou případech organizujeme podle zhruba stejných zásad, ale jeho organizace při přechodu do obrany v dotyku s nepřítelem je podstatně složitější, v dalším rozeberu zásady chemického zabezpečení za podmínek, kdy armá-

da přechází do obrany v dotyku s nepřítelem. V takovém případě, vzhledem ke shora uvedeným důvodům, je účelné organizovat chemické zabezpečení obranné operace k těmto etapám:

- přeskupení vojsk a zaujetí operační sestavy armády pro vedení obranné operace,
- vedení obranné operace na jednotlivých pásmech obrany,
- vedení armádního protiúderu.

Chemické zabezpečení přeskupení vojsk a zaujetí operační sestavy pro armádní obrannou operaci

V tomto období se nepřítel bude snažit ztížit přechod vojsk armády do obrany vytvářením rozsáhlých pásem zamoření v prostorech vhodných pro zaujetí obranných pásem, bojové rozmístění raketového vojska, druhých sledů a na čarách výhodných pro rozvinutí 2. sledu, APTZ, APOZ apod. Možný rozsah použití nepřátelských ZHN v tomto období bude záležet na konkrétním uskupení protistojících vojsk nepřítele a na charakteru jeho činnosti; variantní možnosti použití je možné vyvodit jenom z konkrétní situace. Za předpokladu, že naše vševojsková armáda vedla neúspěšně stítné sražení a přechází do obrany a protistojící uskupení nepřítele představuje hodnotu do čtyř divízi, může toto uskupení nepřítele k rušení přechodu naší armády do obrany použít do 23–37 jaderných nábojů, půjde-li o vojska USA, a 8–13 jaderných úderů, půjde-li o vojska NSR. Rozsah napadení vševojskové armády při přechodu do obrany může být tedy v závislosti na charakteru, složení a uskupení nepřítele značně rozdílný. Pokud jde o chemické zbraně, může uvedené protistojící uskupení při 20%ních ztrátách denně zamořit až 80 km², půjde-li o vojska USA, a 65 km², půjde-li o vojska NSR. To znamená, že může být zamořeno 65–80 cílů rotních rozměrů, což představuje hodnotu 16–20 praporů (z hlediska propočtu prapor = 350 osob a 50 ks bojové techniky), z nichž může být až 1/3, tj. 5–7 praporů vyřazeno.

Hlavní úslíli chemického zabezpečení v této etapě obranné operace klademe na:

1. Včasné zjištění radiační a chemické situace

- v prostorech (na čarách), které zaujmají vojska 1. sledu,
- v prostorech bojového rozmístění raketového vojska,
- v palebných postaveních dělostřelecká,
- v prostorech plánovaných velitelských stanovišť armády,
- na osách, po nichž se vojska armády přesunují do nařazených prostorů;

2. Včasnou speciální očišťováním vojsk, zamořených v předcházejících bojích;

3. Zabezpečení vojsk chemickou technikou a materiálem.

Plnění těchto úkolů armáda zabezpečí zpravidla vlastními silami a prostředky.

Na radiačním a chemickém průzkumu se budou podílet jak jednotky chemické ochrany svazků a útvarů, tak i rota radiačního a chemického průzkumu z armádního pluku chemické ochrany. Vzhledem k tomu, že zejména v dotyku s nepřítelem bude armáda přecházet do obrany ve velmi krátkých časových lhůtách, bude nutné v širokém měřítku vést vzdušný radiační průzkum. Údaje o výsledcích radiačního a chemického průzkumu musí mít velitel a štáb armády k dispozici do zahájení přeskupování vojsk. To vyžaduje, aby náčelník chemického vojska včas, účelně a centralizovaně koordinoval činnost jednotek radiačního a chemického průzkumu jak armády, tak i svazků a přímo podřízených útvarů. Neobyčejně naléhavá je tato otázka v situaci, kde nepřítel bezprostředně před zahájením přeskupení vojsk armády skupinovými pozemními jadernými a chemickými údery zamoří prostory vyhrazené pro jednotlivé prvky ope-

rační sestavy armády. Pro tento případ je nutné mít v pohotovosti 10—12 vrtulníků k vzdušnému radiačnímu průzkumu, který bude mít pro včasné zjištění reálnějších údajů o skutečné radiační situaci rozhodující význam. Rota radiačního a chemického průzkumu z pluku chemické ochrany (z armádní chemické zálohy) musí s předstihem zaujmout chemická pozorovací stanoviště; zabezpečují prostor rozmístění velitelských stanovišť armády a bojového rozmístění armádní raketové brigády, popřípadě i čáry rozvinutí 2. sledu armády pro protitúder. Navíc musí mít vyčleněny až $\frac{2}{3}$ sil k průzkumu na osách přesunů velitelských stanovišť armády, armádní raketové brigády a na armádních zásobovacích silnicích. Nařízené osy přesunu a prostory rozmístění musí prověřit svazky a útvary předem vlastními jednotkami radiačního a chemického průzkumu a pozorovateli-signalisty, začleněnými do rekognoskačních skupin a odřadů zabezpečení pohybu. K varování vojsk při přeskupení před nebezpečím radioaktivního a chemického zamoření je účelné do nebezpečných míst, jako jsou mosty, soutěsky, důležité křižovatky apod., předem vysílat chemické pozorovací hlídky, které mohou být tvořeny v případě nedostatku jednotek radiačního a chemického průzkumu i pozorovateli-signalisty. V plném rozsahu je nutné k varování vojsk využívat orgánů pořádkové a regulační služby.

Pluk chemické ochrany v této etapě obranné operace může být neztřídkou rozdělen do dvou armádních chemických záloh, jejichž rozmístění v operační sestavě bude odpovídat potřebám končící útočné operace. Současně s nutným přeskupením se bude muset podílet na odstraňování následků napadení ZHN nepřitelem a řešit

všestranné materiálně technické doplnění. Z těchto důvodů jeho přeskupení bude nutno řešit postupně po rotách tak, jak tyto splní úkoly spojené s odstraňováním následků napadení ZHN.

Roty odmořování terénu v případě potřeby zasahují na nejdůležitější přechody přes vodní toky, lesní komplexy, komunikační uzly a důležité úseky armádních zásobovacích silnic. Mohou být použity i decentralizované po četách v armádních odřadech zabezpečení pohybu.

Pluk chemické ochrany tvoří v obranné operaci zpravidla jednu armádní chemickou zálohu, která se umísťuje za 1. pásem obrany ve vzdálenosti 30—40 km od VS armády, pokud možno mímo směr hlavního úsilí nepřítel. Jeho umístění má umožňovat rychlé zásahy ve prospěch míst velení armády, armádní raketové brigády, 2. sledu (zálohy) armády a armádních záloh.

Organizačně velmi složitým a náročným úkolem bude včasné doplnění vojsk chemickou technikou a materiálem, především prostředky protichemické ochrany jednotlivce, odmořovacími soupravami a náplněmi. Přednostně je nutné doplnit prvosledové svazky, armádní raketovou brigádu, svazky a útvary dělostřelectva a vojska PVO. Úsilí chemického zabezpečení zejména u prvosledových svazků lze vyjádřit prakticky především vytvořením zvýšených pohyblivých zásob chemické techniky a materiálu. Nutnost přednostního doplnění určených svazků a útvarů chemickou technikou a materiálem si vyžadá organizovat je s využitím vrtulníků. Filtrační ventilačními zařízeními budou vybavovány především úkryty pro velitelská stanoviště armády, spojovací uzly a zdravotnická zařízení.

Chemické zabezpečení vedení obranné operace na jednotlivých pásmech obrany

V tomto období operace použije nepřítel ZHN masově, ve formě hromadných a skupinových jaderných úderů, jako rozhodujícího prostředku ničení do celé hloubky operační sestavy armády.

Podle názorů NATO je zapotřebí k vyřazení našich svazků a útvarů způsobit jim 30—50 % ztrát. Toho lze podle jejich kalkulací dosáhnout:

— u divize 1. sledu 8—12 jadernými údery o ráži do 10 kt,

— u divize 2. sledu 6—8 jadernými údery o ráži 10—47 kt,

nebo

3—4 jadernými údery o ráži 47—440 kt, — u tankového pluku v prostoru soustřeďení 2—3 jadernými údery o ráži 30 až 47 kt.

V operační sestavě naší armády, v závislosti na jejím složení, je podle jejích názorů 300—350 cílů vhodných pro použití jaderné munice. Z toho 60—70 cílů

představují raketová vojska, velitelská stanoviště, útvary vojskové PVO a tankové útvary. Za předpokladu, že 20–30 % plánovaných jaderných úderů nezasáhne spolehlivě zvolené cíle, potom k dosažení uvedených hustot je zapotřebí na operační sestavu armády přibližně 110–130 jaderných úderů. Z nich může připadat na střední a velké ráže 30–60 %, tj. 35–78 jaderných nábojů. Z nich opět podle situace a zámyslu nepřítele, může být až 50 % použito jako pozemní jaderné údery.

Proti naší vševojskové armádě v obraně může útočit 1,5 až 2 armádní sbory nepřítele.

Armádní sbor USA dostává pro útočnou operaci 160 až 280 jaderných nábojů, z toho pro řízené střely 100–180, pro hlavní dělostřelectvo 30–60 a ve vyčleněném úsilí taktického letectva 30–40 jaderných nábojů.

Armádní sbor NSR dostává pro útočnou operaci 60–110 jaderných nábojů, z toho pro řízené střely 40–70, pro hlavní dělostřelectvo 10–20 a ve vyčleněném úsilí taktického letectva 10–20 jaderných nábojů.

Z této normy, podle zásad platných v armádách NATO, může být orientačně použito:

- 60–70 % v rámci jaderné přípravy útočné operace,
- 20–30 % k zabezpečení zasazení 2. sledu armádního sboru,
- 10–20 % k podpoře bojové činnosti.

Z toho vyplývá, že hromadný jaderný úder nepřítele na začátku útočné operace může u armádního sboru USA dosáhnout rozsahu 96–196 a u armádního sboru NSR rozsahu 36–77 jaderných úderů. I když jsou tedy možnosti armády NSR ve srovnání s armádou USA podstatně menší, normy přidělování jaderné munice umožňují i bundeswehru dosáhnout uvedených hustot použití jaderné munice. Budou-li např. v pásmu naší armády útočit dva armádní sbory NSR, z nichž jeden dostane k dispozici maximální normu (110 jaderných nábojů) a druhý minimální normu (60 jaderných nábojů), může být naše armáda v rámci jaderné přípravy nepřítele napadena 100–120 jadernými údery. Uvedené orientační kalkulace současně ukazují, že možnosti nepřítele co do rozsahu, cílů, objektů a způsobů použití jaderných zbraní jsou neobyčejně variantní a nelze

je zužovat na několik schématických řešení.

Pokud jde o možnosti nepřítele v použití chemických zbraní, je možné počítat, že armádní sbor USA o třech divizích může zamořit:

- USA — sarinem 74 km² a VX 76 km²;
- NSR — sarinem 62 km² a VX 29 km².

(Pozn. Při výpočtu možností as USA je počítáno již s RS LANCE.)

Z otravných látek bude nepřítele v útočné operaci používat převážně OL typu sarin, které použije především v období dělostřelecké přípravy útoku a při zabezpečování zasazování 2. sledu armádního sboru formou 2–3 15–30' dělostřeleckých přepadů a leteckým bombardováním. Na pasivních směrech může použít OL typu VX formou 10' dělostřeleckého přepadu a leteckým postřikem. Raketové prostředky v tomto období bude používat k jaderným napadením.

Za předpokladu, že v pásmu armády budou útočit dva armádní sbory, každý s dvěma divizemi v 1. sledu, a k chemickému napadení v rámci dělostřelecké přípravy nepřítele použije 2/3 dělostřeleckiva a 2 křídla letectva (po jednom křídle na podporu každého as), při spotřebě celodenní normy chemické munice může v pásmu armády zamořit přibližně: vojska USA sarinem 22 km² a VX 34 km²; vojska NSR sarinem 14 km², VX 22 km². Vzhledem k tomu, že v období dělostřelecké přípravy nepřítele použije převážně OL typu sarin, může zamořit 15–25 cílů rotních rozměrů, což představuje hodnotu 4–6 praporů. Z nich hodnota 1–2 praporů může být vyřazena. Později po ukončení jaderné přípravy se možnosti nepřítele v použití chemických zbraní výrazně zvýší o prostředky původně vydělené pro jaderné napadení.

Možnosti nepřítele v použití chemických zbraní v tomto období jsou opět značně variantní a je nutné je řešit v závislosti na konkrétní situaci.

Těžiště organizace chemického zabezpečení v období vedení obranné operace na jednotlivých pásmech obrany bude časově spočívat na odstranění následků po:

— hromadném jaderném úderu v rámci jaderné přípravy;

— skupinových chemických napadeních v rámci dělostřelecké a letecké podpory útoku;

— skupinových jaderných úderů a chemických napadení k zabezpečení zasedání 2. sledů armádních sborů.

Hlavní úsilí chemického zabezpečení bude položeno na

— úplné, přesné a včasné zjištění parametrů jaderných a chemických napadení;

— rychlou organizaci radiačního a chemického průzkumu po pozemních jaderných úderech a chemických napadeních v prostorech rozmístění velitelských stanovišť, armádní raketové brigády, na osách přesunů 2. sledů a záloh na čáry zasedání a v důležitých zájmových prostorech, kde radiační a chemický průzkum nelze vést silami a prostředky svazků;

— organizaci speciální očisty míst velení armády, armádní raketové brigády, protiužerního uskupení, APTZ a PAZ;

— organizaci odmořování (dezinfekce) zamořených os přesunu pro manévry armádní raketovou brigádou, přesun protiužerního uskupení na čáru zasedání a důležitých úseků armádních zásobovacích silnic.

Spolehlivé zjištění parametrů jaderných a chemických napadení v prostorech operační sestavy armády, tj. především na jednotlivých pásmech obrany, v prostorech bojového rozmístění armádní raketové brigády, míst velení armády, armádních záloh a PAZ vyžaduje zabezpečit radiačním a chemickým pozorováním plochu 10 000 až 15 000 km². Protože jedno družstvo radiačního a chemického průzkumu zjistí parametry jaderných výbuchů na ploše přibližně 300 km², je zapotřebí na chemická pozorovací stanoviště v rámci armády vyčlenit 30–50 družstev radiačního a chemického průzkumu. Na jednotlivých pásmech obrany zabezpečují radiační a chemické pozorování divize svými silami a prostředky. V rámci divize je to minimálně 6–8 chemických pozorovacích stanovišť (na VS divize 2, u každého vševojskového pluku nejméně 1, u ovr 1, u DDS 1). Při čtyřech divizích to představuje nejméně 24–32 chemických pozorovacích stanovišť, která pokryjí plochu 7200–9600 km². Z armádní rotý radiačního a chemického průzkumu se na pozorovací stanoviště k zabezpečení míst velení armády, armádní raketové brigády a čáry zasedání 2. sledu armády do protiužerního vyčlenění zpravidla 2 čety, tj. 6 družstev radiačního a chemického průzkumu vševojskových

svazků, útvarů a zabezpečovacích útvarů, které rovněž v převážné míře zaujímají chemická pozorovací stanoviště, docílíme požadované hustoty 30–50 chemických pozorovacích stanovišť v obranném pásmu armády. K dosažení potřebné efektivity radiačního a chemického pozorování je nutné, aby náčelník chemického vojska jeho organizaci zejména prostorově důkladně koordinoval.

Radiační a chemický průzkum v pásmu obrany budou vést síly a prostředky vševojskových svazků. Armádní chemická záloha (pluk chemické obrany) bude zabezpečovat průzkum:

— v prostorech rozmístění velitelských stanovišť;

— v prostorech bojového rozmístění armádní raketové brigády;

— na osách přesunů a na čarách zasedání 2. sledů;

— na komunikacích určených k manévru armádní raketové brigády;

— na armádních zásobovacích silnicích.

Bude-li mít armáda dvě divize na 1. pásmu obrany a dvě divize v 2. sledu, bude nutné zabezpečit radiační a chemický průzkum na 8–12 komunikacích o celkové délce 380–760 km. Vzhledem k tomu, že průzkum na těchto komunikacích nebude třeba vést současně a časový rozsah průzkumu pro zabezpečení manévru jednotlivými prvky operační sestavy bude rozdílný (pro 2. sled 1,5–2 hodiny, pro arb do 1 hodiny, na zásobovacích silnicích 2–4 hodiny), stačí k zabezpečení těchto úkolů mít v armádě chemické záloze k dispozici dvě čety radiačního a chemického průzkumu. Další 1–2 čety je nutné mít v záloze pro doplnění armádních oddílů odstraňování následků.

Po hromadném (skupinovém) jaderném úderu a zejména po vytvoření rozsáhlých pásem radioaktivního zamoření bude nutné rychle zjistit:

— rozsah a místa jaderných napadení;

— jejich účinky (následky);

— do jaké míry zpracovaná předpověď radiační situace odpovídá skutečné situaci.

Tyto požadavky může nejrychleji splnit vzdušný radiační průzkum. Je-li v rámci armády vyděleno pro vzdušný radiační průzkum 10–12 vrtulníků, jejich alterna-

ktivní možnosti průzkumu za 1 hodinu jsou tyto:

— 40—50 epicenter (center) jaderných výbuchů;

— 6 000—7 200 km² prostorů soustředění vojsk;

— 2 000—2 400 km komunikací.

Kalkulace ukazují, že síly a prostředky vševojskové armády k vedení radiačního a chemického průzkumu jsou při dokonalé organizaci s to včas zjistit radiační a chemickou situaci v pásmech armády i při hromadném použití nepřátelských ZHN. Speciální očista vojsk bude v tomto období operace probíhat především tam, kde to situace dovolí a kde neovlivní nepříznivě průběh bojové činnosti. U prvosledových svazků bude řešena výhradně vojenskými prostředky. Roty chemické ochrany divize budou zabezpečovat především očistu velitelských stanovišť, oddílů voj-

skových raket a druhých sledů svazků, armádní chemická záloha na průjezdných MSO a zájezdem do bojových sestav především ve prospěch míst velení armády, armádní raketové brigády, protiúderného uskupení a armádních záloh. Roty odmořování terénu budou nasazovány ke zřizování přechodů v zamořených prostorech na osách přemístění armádní raketové brigády, protiúderného uskupení a na důležitých úsecích armádních zásobovacích silnic. Odmořování výstroje bude dělat na místě speciální očisty výstroje rota odmořování výstroje pluku chemické ochrany poblíž armádních shromaždišť zamořené výstroje; zpravidla bývají 3—6 v pásmu obrany armády. Místo speciální očisty výstroje může být rozvinuto i poblíž výstrojního skladu v PAZ. Efektivní speciální očista výstroje vyžaduje, aby MSOV pracovalo na místě nepřetržitě 10 hodin.

Chemické zabezpečení armádního protiúderu

V pásmu protiúderu armády budou bojovat zpravidla vojska jednoho armádního sboru nepřítel. Vydeme-li z předpokladu, že v tomto období operace nepřítel použije 10 až 20 % z přidělené jaderné munice, potom protiúderné uskupení armády může být napadeno skupinovým jaderným úderem o hodnotě 16—56 jaderných úderů při boji s armádním sborem USA nebo 6—12 jadernými údery při boji s armádním sborem NSR. Z nich může být použita až 1/3 jako pozemní jaderné údery; v důsledku toho může dojít k zamoření až 5 000 km².

V průběhu odrážení našeho protiúderu bude nepřítel v širokém měřítku používat i chemické zbraně. Za předpokladu, že protiúderné uskupení se střetne s jedním armádním sborem se třemi divizemi v 1. sledu při 20%ních ztrátách nepřítel, může zamořit:

— armádní sbor USA sarinem i VX do 60 km²;

— armádní sbor NSR 5,6 km² sarinem a 8 km² VX denně.

Organizace chemického zabezpečení armádního protiúderu bude ovlivněna skutečností, že jeho vedení bude zpravidla spojeno s postupným přechodem celé armády do útoku. Hlavní úsilí chemického zabezpečení v tomto období operace bude položeno na:

— rychlé zjištění radiační a chemické situace na osách přesunu protiúderného uskupení, armádní protitankové zálohy, v prostorech bojového rozmístění rakety vojska a v prostorech rozmístění velitelských stanovišť;

— odmoření přechodů přes vodní toky a těch úseků os přesunu protiúderného uskupení, které nelze obejít;

— rychlou speciální očistu útvarů a svazků určených k protiúderu na průjezdných místech speciální očisty, u raketových vojsk zájezdem jednotek speciální očisty do prostorů bojového rozmístění a na speciální očistu vojsk, jejichž bojeschopnost byla narušena a jsou vyváděna do 2. sledu,

— doplnění vojsk chemickou technikou a materiálem a vytvoření pohyblivých zásob nezbytných jak k zabezpečení protiúderného uskupení, tak celkově vojsk armády při jejich přechodu do útoku.

V případě, že v pásmu armády bude zasazována většina nebo část sil protiúderného uskupení frontu, bude se armáda podílet na zabezpečení jeho přesunu a zasažení od čáry stanovené náčelníkem chemického vojska frontu. V závislosti na celkové situaci může být 60—80 km od čáry dotyku s nepřítelem. Tento úkol zabezpečuje armáda zpravidla zvláštní che-

mickou zálohou, vyčleněnou přechodně z pluku chemické ochrany.

Armádní chemická záloha zabezpečuje protiúderné uskupení především včasným radiačním a chemickým průzkumem os přesunu, který musí být ukončen do zahájení protiúderu. V závislosti na složení protiúderného uskupení jsou k tomu zapotřebí 1—2 čtyř radiačního a chemického průzkumu; průzkum trvá 1,5—2 hodiny. V případě, že nepřítel pozemními jadernými údery vytvoří na osách přesunu 2. sledů rozsáhlé zamořené prostory, je nutné vést vzdušný radiační průzkum, který musí být předem připraven. Při rychlosti vedení vzdušného radiačního průzkumu 120 km/h a bude-li pro průzkum každé osy vyčleněn jeden vrtulník, vyžádá si bezprostřední organizace a vedení průzkumu 50—60 minut.

Dojde-li po zahájení přesunu 2. sledu k rozsáhlým zamořením, postup protiúderného uskupení na čáru zasazení se nezastavuje. Útvary, které byly zamořeny a neztratily bojeschopnost, pokračují v plnění stanovených bojových úkolů. Úplná speciální očista armádní chemickou zálohou se organizuje u těch útvarů, které

ztratily bojeschopnost a jsou vyváděny do 2. sledu, u armádní raketové brigády, míst velení armády a případně u do doby nezasazených armádních záloh. Všeobecně však v tomto období bude těžiště speciální očisty zejména u prvosledových svazků a zasazovaného druhého sledu armády spočívat v plnění opatření částečné očisty vojskovými prostředky.

Úsilí odmořování terénu bude zaměřeno na komunikace, určené pro přesun protiúderného uskupení, pro manévr armádní raketovou brigádou, protitankovou zálohou a místy velení armády. Zásah jednotek odmořování terénu nebude v těch případech, kdy by měl za následek zdržení zasazení 2. sledů.

Chemické materiálně technické zabezpečení je organizováno s ohledem na nutnost zabezpečení opětného přechodu armády do útoku a bude řešeno postupně. Pořadí doplnění bude zpravidla toto: protiúderné uskupení, armádní raketová brigáda, APTZ, APOZ, AŽZ. Ostatní svazky a armádní útvary se zabezpečují postupně tak, jak budou přecházet do útoku. K včasnému zabezpečení těchto úkolů bude reálné v širokém měřítku používat vrtulníky.

Organizace OPZHN vojsk a týlu má významné místo v řízení bojové činnosti vojsk. Mimořádně velké nároky na organizaci OPZHN budou v obranné operaci, kde výrazná převaha útočnicka v jaderných zbraních bude pravidlem. Chemické vojsko se podílí na organizaci OPZHN významným způsobem. Včasná a dokonalá organizace chemického zabezpečení má velký vliv na uchování bojeschopnosti vojsk a tím i na splnění cílů operace. Proto zdokonalování zásad a metod praktické realizace jednotlivých opatření chemického zabezpečení v komplexu OPZHN je nutné věnovat nepřetržitou pozornost.